

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1978 Nr. 167

A. TITEL

*Briefwisseling tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Federatieve Republiek Brazilië inzake de levering van verrijkt uranium aan Brazilië;
Brasília, 1 september 1978*

B. TEKST

Nr. I

Brasília, 1 september 1978

Excellentie,

Ik heb de eer te verwijzen naar de voorgestelde exporten naar Brazilië van in het Koninkrijk der Nederlanden verrijkt uranium, zulks ingevolge de contracten tussen Urenco en Nuclebrás, en het onderstaande vast te leggen, dat het onderwerp heeft gevormd van besprekingen tussen de Regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden, de Bondsrepubliek Duitsland en het Verenigd Koninkrijk van Groot Brittannië en Noord Ierland, als partijen bij de tripartite Overeenkomst van 4 maart 1970 betreffende het gas-ultracentrifuge-procédé voor de produktie van verrijkt uranium, en de Regering van de Federatieve Republiek Brazilië.

a) Alle zodanige exporten en alle daaruit geproduceerde volgende generaties van nucleaire materialen zijn onderworpen aan de bepalingen, met inbegrip van artikel 2 betreffende het niet-explosieve gebruik, van de Overeenkomst tussen de Federatieve Republiek Brazilië, de Bondsrepubliek Duitsland en de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, ondertekend te Wenen op 26 februari 1976.

b) Alle zodanige materialen worden slechts uitgevoerd of wederuitgevoerd vanuit het grondgebied van Brazilië met de voorafgaande

toestemming van de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland als partij bij de tripartite Overeenkomst van 4 maart 1970, en de Regering van de Federatieve Republiek Brazilië stelt de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, afzonderlijk dan wel gezamenlijk met de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland, in kennis van zodanige uitvoer of wederuitvoer, zulks overeenkomstig het bepaalde in artikel 10, 2e lid, van de Overeenkomst tussen de Federatieve Republiek Brazilië, de Bondsrepubliek Duitsland en de Internationale Organisatie voor Atoomenergie van 26 februari 1976, en zendt een afschrift van alle zodanige mededelingen aan de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden.

c) De Regering van de Federatieve Republiek Brazilië en de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland, als partij bij de tripartite Overeenkomst van 4 maart 1970, komen de niveaus van fysieke beveiliging overeen, die moet worden toegepast op het verrijkte uranium en alle daaruit geproduceerde volgende generaties van nucleaire materialen.

Voorts heb ik de eer vast te leggen, dat de Regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden, de Bondsrepubliek Duitsland, het Verenigd Koninkrijk van Groot Brittannië en Noord Ierland en de Federatieve Republiek Brazilië zijn overeengekomen de totstandkoming te bevorderen van een opslagregiem voor plutonium van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie (IAEA) op niet-discriminatoire en algemeen toepasbare grondslag in overeenstemming met artikel XII A 5 van het IAEA Statuut. Deze vier Regeringen zijn voorts overeengekomen dat, in geval het zich laat aanzien dat een opslagregiem van de IAEA niet tot stand komt voor het tijdstip, dat door Urenco verrijkte splijtstof gereed is voor opwerking in Brazilië, alle plutonium verkregen uit door Urenco verrijkte en in Brazilië opgewerkte splijtstof, wordt opgeslagen, tot aan de inwerkingtreding van eerdergenoemd regiem, krachtens ad hoc opslagregelingen overeengekomen tussen de vier Regeringen, en gebaseerd op dezelfde beginselen als artikel XII A 5. De vier Regeringen zullen de IAEA uitnodigen deel te nemen aan de tenuitvoerlegging van deze ad hoc opslagregelingen.

Ik heb de eer Uwer Excellentie's bevestiging te verzoeken dat het bovenstaande aanvaardbaar is voor de Regering van de Federatieve Republiek Brazilië, en voor te stellen dat deze nota, tezamen met Uwer Excellentie's antwoord in die zin, een overeenkomst vormen tussen onze beide Regeringen, die in werking treedt op de datum van Uw antwoord. Ik stel voor dat dan afschriften van beide nota's worden toegezonden aan de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, tezamen met afschriften van soortgelijke nota's, uitgewisseld tussen de Regeringen van de Federatieve Republiek Brazilië, het Verenigd Koninkrijk en de Bondsrepubliek Duitsland.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik Uwer Excellentie de verzekering van mijn zeer bijzondere hoogachting te hernieuwen.

(w.g.) G. W. BENTINCK
Mr. G. W. Baron Bentinck
(Harer Majesteits Ambassadeur)

*Zijner Excellentie
De Heer Antônio F. Azeredo da Silveira
Minister voor Buitenlandse Betrekkingen
Brasília*

Nr. II

Em 1.º de setembro de 1978.

DEM/DIE/DE-I/DAI/64/664.2 (F 26) (B 46)

Senhor Embaixador,

Tenho a honra de acusar recebimento de sua Nota n.º. 3200, de 1.º de setembro de 1978, cujo teor em português é o seguinte:

“Excelência,

Tenho a honra de referir-me às exportações previstas para o Brasil de urânio enriquecido nos Países Baixos, nos termos dos contratos entre a URENCO e a NUCLEBRÁS, e de fazer o seguinte registro do tema das conversações entre os Governos do Reino dos Países Baixos, da República Federal da Alemanha e do Reino Unido da Grã-Bretanha e Irlanda do Norte, como partes do Acordo Tripartite de 4 de março de 1970, relativo ao processo de centrifugação gasosa para produzir urânio enriquecido, e o Governo da República Federativa do Brasil:

a) quaisquer tais exportações, bem como quaisquer gerações subsequentes de material nuclear produzidas a partir das mesmas, estarão sujeitas às disposições, inclusive às do Artigo 2, que cobre usos não-explosivos, do Acordo entre a República Federativa do Brasil, a República Federal da Alemanha e a Agência Internacional de Energia Atômica, assinado em Viena, em 26 de fevereiro de 1976;

b) qualquer tal material poderá ser exportado ou reexportado do território do Brasil apenas com o consentimento prévio do Governo da República Federal da Alemanha, como parte do Acordo Tripartite de 4 de março de 1970; o Governo da República Federativa do Brasil notificará a Agência Internacional de Energia Atômica de tais

exportações ou reexportações separadamente, ou em conjunto com o Governo da República Federal da Alemanha, de acordo com as disposições constantes do Artigo 10 (2) do Acordo entre a República Federativa do Brasil, a República Federal da Alemanha e a Agência Internacional de Energia Atômica, de 26 de fevereiro de 1976, e enviará cópia de todas essas comunicações ao Governo dos Países Baixos; e

c) o Governo da República Federativa do Brasil e o Governo da República Federal da Alemanha, como parte do Acordo Tripartite de 4 de março de 1970, entender-se-ão sobre os níveis de proteção física a serem aplicados ao urânio enriquecido e a quaisquer gerações subsequentes de material nuclear produzidas a partir do mesmo.

Tenho, ademais, a honra de registrar que os Governos da República Federativa do Brasil, do Reino dos Países Baixos, do Reino Unido e da República Federal da Alemanha concordam em trabalhar no sentido de estabelecer um regime da Agência Internacional de Energia Atômica de armazenamento de plutônio, em bases não discriminatórias e universalmente aplicáveis, de acordo com o Artigo XII.A.5 dos Estatutos da Agência Internacional de Energia Atômica. Os quatro Governos concordam, ainda, que, caso um regime da AIEA não pareça estar disponível no momento em que o combustível enriquecido pela URENCO estiver pronto para reprocessamento no Brasil, qualquer plutônio obtido a partir desse combustível enriquecido pela URENCO e reprocessado no Brasil será armazenado, até que possa ser regulado por um tal regime, que seria, então aplicado, de acordo com ajustes *ad hoc* de armazenamento acordados pelos quatro Governos e baseados nos mesmos princípios do Artigo XII.A.5. Os quatro Governos convidarão a AIEA para participar da implementação desses ajustes *ad hoc*.

Tenho a honra de solicitar a Vossa Excelência a confirmação de que o que precede é aceitável para o Governo da República Federativa do Brasil, e propor que esta Nota, juntamente com a resposta de Vossa Excelência à mesma, constitua um acordo entre nossos dois Governos, o qual deverá entrar em vigor na data da resposta de Vossa Excelência. Proponho que cópias de ambas as Notas sejam, então, enviadas à Agência Internacional de Energia Atômica juntamente com as cópias das Notas correspondentes, trocadas entre os Governos da República Federativa do Brasil, do Reino Unido e da República Federal da Alemanha.

Aproveito a oportunidade para renovar a Vossa Excelência os protestos de minha alta consideração.”

2. Em resposta, tenho a honra de confirmar que o conteúdo da Nota acima transcrita é aceitável para o Governo da República Federativa do Brasil, bem como manifestar a concordância no sentido de que a Nota de Vossa Excelência e esta Nota de resposta constituirão

um acordo entre nossos dois Governos, o qual deverá entrar em vigor na data de hoje.

Aproveito a oportunidade para renovar a Vossa Excelência os protestos da minha mais alta consideração.

(fdo.) A. F. AZEREDO DA SILVEIRA

*A Sua Excelência o Senhor Barão Gerhard Wolter Bentinck,
Embaixador do Reino dos Países Baixos.*

D. PARLEMENT

De in de brieven vervatte overeenkomst behoefde ingevolge artikel 62, eerste lid, letter b, van de Grondwet niet de goedkeuring der Staten-Generaal alvorens in werking te kunnen treden.

G. INWERKINGTREDING

De in de brieven vervatte overeenkomst is ingevolge het terzake in de brieven bepaalde op 1 september 1978 in werking getreden.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, geldt de Overeenkomst alleen voor Nederland.

J. GEGEVENS

De onderhavige overeenkomst is tot stand gekomen ter uitvoering van de op 4 maart 1970 te Almelo ondertekende Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden, de Bondsrepubliek Duitsland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake samenwerking bij de ontwikkeling en exploitatie van het gas-ultracentrifuge-procédé voor de produktie van verrijkt uranium en ter uitvoering van het op 1 juli 1968 te Londen/Moskou/Washington voor ondertekening opengestelde Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens.

De tekst van de Overeenkomst van 1970 is geplaatst in *Trb.* 1970, 41; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1978, 165.

Tekst en vertaling van het Verdrag van 1968 zijn geplaatst in *Trb.* 1968, 126; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1978, 164.

Van de op 26 februari 1976 te Wenen ondertekende Overeenkomst tussen de Federatieve Republiek Brazilië, de Bondsrepubliek Duitsland en de Internationale Organisatie voor Atoomenergie is de Engelse tekst afgedrukt in IAEA Document INFCIRC/237 van 26 mei 1976.

Van het op 26 oktober 1956 te New York totstandgekomen Statuut van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, naar welke Organisatie meermalen in de onderhavige overeenkomst wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1957, 50; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1973, 103.

Bij de uitwisseling van de onderhavige brieven op 1 september 1978 te Brasília heeft de Ambassadeur van het Koninkrijk der Nederlanden de volgende interpretatieve verklaring afgelegd:

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY

“Interpretative statement

The following is my Government's understanding, shared by our partners, as to what the exchange of notes will mean. We take it that this view is shared by the Brazilian Government, and can therefore be considered as a common interpretation among the four Governments.

All four parties will promote the establishment of an IAEA plutonium storage scheme based on article XII A 5, and, failing that, will seek to establish an ad hoc scheme to take effect before reprocessing in Brazil of Urenco enriched fuel takes place.

In the event that no IAEA regime has been established by a date not less than two years before Urenco supplied fuel is due to be reprocessed in Brazil, the four parties will work together to establish an ad hoc regime.

It is the understanding of all four parties that one or other of these schemes will be ready for operation by the time that any such reprocessing takes place.

Brasília, 1 September 1978.”.

Uitgegeven de drieëntwintigste november 1978.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C. A. VAN DER KLAUW